

**Тарас Салига. ...Голос мій не відлюбитися...
Вінграновськознавчі студії: Монографія. – Львів:
ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. – 352 с.**

До монографії ввійшла низка об'єднаних статей, що формують творчий портрет поета, актора, режисера Миколи Вінграновського, подано герменевтичний аналіз творів з аналізом поезики і жанрів. Автор заглиблюється в епоху шістдесятництва, аналізує її естетичний та суспільно-політичний феномен і на його тлі вимальовує постать поета. У книзі присутні Л. Костенко, І. Світличний, І. Дзюба, В. Симоненко, І. Драч, М. Коцюбинська, В. Стус, В. Шевчук, І. Калинець та інші видатні постаті, з якими жив і творив М. Вінграновський.

До книжки ввійшли також "Додатки", Слово про М. Вінграновського "Печальною задумою над світом" Б. Олійника, Р. Чілачави, С. Йовенко, М. Наєнка, Д. Чередниченка, Д. Кременя, О. Хоменка, В. Гужви, Б. Чепурка, "Поетичні присвяти" (прижиттєві та посмертні), а також "літературознавчо-критична бібліографія творчості Миколи Вінграновського та його інтерв'ю.

С. С.

ЮРІЙ КОВАЛІВ
ІСТОРІЯ
УКРАЇНСЬКОЇ
ЛІТЕРАТУРИ
КІНЕЦЬ ХІХ —
ПОЧ. ХХІ СТ.

Том третій
У сподіваннях і трагічних зламах

ам!
альма
матер

Ковалів Ю. Історія української літератури: кінець ХІХ – поч. ХХІ ст.: підручник: у 10 т. У сподіваннях і трагічних зламах. – К.: ВЦ “Академія”, 2014. – 472 с.

У третьому томі десяти томного видання історії української літератури автор досліджує літературний процес в Україні в час національно-визвольних змагань, драму “розстріляного відродження” в контексті 1920-х років.

У 1-ій частині розглядається література на перехресті революцій (1917–1920 рр.), зокрема письменники на політичних фронтах, нові грані літературного життя, періодика, початок формалізму, неонародницька й вульгарно-соціологічна критика, пролеткультівський синдром і рефлексії “боротьбизму”. Жанрово-стильові особливості української літератури 1917–1920 рр. в контексті лірики другого етапу пізнього символізму, представники якого (О. Слісаренко, Д. Загул, Я. Савченко, В. Кобилянський, В. Ярошенко, В. Бобинський, Я. Мамонтов, М. Рильський) формували власну філософсько-естетичну концепцію мистецтва й пропонували власне “ідеалістичне оформлення” літератури на основі перегляду аристотелівського мімізису.

Із часом символізм поступово самовичерпувався і частина символістів стали “неокласиками” (Я. Савченко, Д. Загул), частина – футуристами (О. Слісаренко, В. Ярошенко), незмінним представником якого був М. Семенко. “Футуризм, маючи велику силу зображально-виражальних засобів, вплинув також на творчість “боротьбистів” – В. Еллана (Блакитного) та М. Любченка.

Представником кларнетизму був П. Тичина. Найавторитетнішими прозаїками складного періоду 1917–1920 рр. були В. Винниченко, О. Кобилянська, М. Яцків та ін., поряд із ними твердо виступали Г. Михайличенко, М. Івченко, К. Поліщук, В. Підмогильний. Менш помітною була драматургія (С. Васильченко, В. Таль-Товстоніс, Л. Яновська, С. Черкасенко, М. Грушевський, Л. Старицька-Черняхівська).

Літературне життя в Україні 20-х рр. ХХ ст. було дуже насиченим, вражало “розмаїттям стильових течій, зокрема це авангардизм, неоромантизм, революційний романтизм, імпресіонізм, неореалізм, “неокласика”, необароко тощо.

Так, у сподіваннях і трагічних зламах прийшла література “розстріляного відродження” зі сподіваннями та реаліями українських письменників, які шукають також і організаційних форм – футуризм, конструктивізм, пролеткульт, якому ЦК КП(б)У доручило створити письменницькі організації (“Плуг”, “Гарт”, Ванліте та ін.), з’явилося справді наукове літературознавство. В цей же час почалося нав’язування і вульгарно-соціологічного методу в літературознавстві та українізація по-більшовицьки. Літературна дискусія 1925–1928 рр. стала піком другого етапу еволюції “розстріляного відродження”, почалися репресії, в літературу прийшла більшовицька політика, і українські письменники опинилися в умовах більшовицького терору.

До кожного розділу у підручнику подаються “Запитання” та “Завдання”, а також список літератури.

С. С.

Наші
презентації

Скупейко Л.І. Апологія особистості: статті про Лесю Українку. – К.: Фенікс, 2015. – 240 с.

До збірника ввійшли вибрані статті про Лесю Українку, в яких висвітлюються питання стереотипів сприйняття її творчості, концептуалізації неоромантичної особистості, текстологічні проблеми тощо.

Збірник містить багато новаторських підходів, суджень, висновків, власного погляду на творчість Лесі Українки. Автор розглядає питання реалізму, модернізму і їх рецепцію поетесою, а також рецепцію її самої в цій добі, зокрема тему "Леся Українка і фемінізм (нефеміністичний погляд)", "Леся Українка й (анти) народництво", "Леся Українка й (анти) християнство". Ці дискурси вказують не лише на всебічність витлумачення проблеми, а й на виразний полемічний пафос.

Л. Скупейко у своїй монографії докладно характеризує добу, її загальнокультурні обставини, літпроцес, місце й роль Лесі Українки в ньому. Значну увагу приділяє пошуку "ключа" до розкриття тієї чи іншої проблеми, певної царини у творчості, де таким "ключем" стали її власні теоретичні спостереження й твори. У своїх статтях вона акцентує увагу на сповіданні новітніми письменниками неоромантичних ідеалів "суверенної особистості".

Дуже цікаво, виражено автор показав важливі для творчості Л. Українки образи-символи Прометея й Ісуса Христа, які, на його думку, символізують два вектори людського мислення, культури й самосвідомості, два полюси вічної дихотомії слова / діла, два шляхи свободи особистості – духу і чину, що доводить: поширювані спекуляції щодо т.зв. прометеїзму та "антихристиянства" письменниці позбавлені наукового сенсу.

По-новому розглядає автор і драми Л. Українки, зокрема, драму "На полі крові".

Цікавою і оригінальною стала також стаття "Тарас Шевченко в рецепції Лесі Українки, "драгоманівсько-косачівська" історико-літературна та художня проєкція".

С. С.